

ПЛАН-КОНСПЕКТ

Присвячений святкуванню Всесвітнього
дня заощаджень

Зміст

Загальна інформація про урок	3
Вступ	4
Питання I. Історія виникнення Дня заощаджень	5
Питання II. Різновиди скарбничок	6
Питання III. Ощадливе споживання	8
Питання IV. П'ять рекомендацій для заощаджень	10
Контрольні запитання	12
Додаткові завдання	12



Тема уроку “Заощадження – шлях до добробуту родини та країни”

Мета уроку: познайомити учнів із Всесвітнім днем заощаджень та долучити школярів до його святкування, навчити основних правил заощаджень та пояснити їхню важливість для добробуту родини та всієї країни.

Терміни, які учні вивчать під час уроку: заощадження, доходи, витрати, сімейний бюджет, фінансова ціль, бережливість, ощадливість, ощадливе споживання.

По завершенню уроку учні будуть знати:

- як з'явився День заощаджень;
- які бувають різновиди скарбничок;
- чому свинка є найуживанішим символом накопичення;
- що відноситься до ощадливого споживання;
- що таке сімейний бюджет, які бувають витрати;
- основні правила заощаджень;
- що означає подушка фінансової безпеки.

По завершенню уроку учні будуть вміти:

- розрізняти назви різних видів скарбничок;
- ощадливо споживати ресурси, за які потрібно платити;
- правильно заощаджувати гроші.

Матеріали є доповненням до проведення уроків з предметів “Малювання/Образотворче мистецтво”, “Трудове навчання”, “Я досліджую світ” або можуть використовуватися під час класної години.



Конспект уроку

Вступ

Привітання та ознайомлення учнів із темою заняття.

Упродовж життя ми постійно оперуємо грошима та ухвалюємо рішення:

- Як розподілити гроші, які у нас є?
- Купити речі, які нам подобаються?
- Як можна заощадити, щоб дозволити собі мати більше?
- Як ми споживаємо, те що в нас є?
- Чи бережливі ми та ощадливі або ж марнотратні?

І перш ніж розпочати вивчення цієї теми, дамо відповідь на декілька запитань.

Питання до учнів:

Діти, чи доводилось вам чекати та заощаджувати, щоб отримати бажану річ? Як ви розумієте термін “заощадження”?

Відповіді дітей.

Заощадження – певний відсоток доходів, який не використовується одразу, а призначений для забезпечення витрат у майбутньому.

Питання до учнів:

Діти, чи цікаво вам дізнатися, як легко заощаджувати та ощадливо споживати?

Відповіді дітей.

Учні, сьогодні ми з вами познайомимося із Всесвітнім днем заощаджень, який традиційно святкують 31 жовтня кожного року, з’ясуємо основні рекомендації для заощаджень, а також виготовимо власну скарбничку та гаманець, у яких ви зможете зберігати свої заощаджені гроші.



Питання І. Історія виникнення Дня заощаджень

Питання до учнів:

Діти, як ви вважаєте, у якому місті зародився Всесвітній день заощаджень?

Відповіді дітей.

Всесвітній День заощаджень бере свій початок із славнозвісного міста Мілан, де у жовні 1924 року представники ощадних кас із понад 25 країн світу зішлися на спеціалізований інтернаціональний конгрес.

У завершальний день зібрання, а саме 31 жовтня 1924 року, італійський професор Равісса виявив ініціативу та запропонував щороку святкувати цей день як Всесвітній день заощаджень.

Питання до учнів:

Учні, яка, на вашу думку, основна мета святкування цього дня?

Відповіді дітей.

До святкування щороку долучаються такі країни як Індонезія, Узбекистан, Азербайджан, Китай, Колумбія, Мексика, В'єтнам, Грузія та багато інших країн світу.

Основна мета святкування – спонукання населення до зберігання певного відсотка своїх коштів.

Завдання Всесвітнього дня заощаджень – підвищення рівня фінансової грамотності громадян та навчання дітей та дорослого населення заощаджувати.





Питання II. Різновиди скарбничок

Питання до учнів:

Діти, як, на вашу думку, заощаджували люди у давнину? Як ви гадаєте, виглядали скарбнички минулих часів?

Відповіді дітей.

Ще з давніх-давен людство прагнуло до заощаджень на потреби, які виникатимуть у майбутньому. Перше винайдення скарбнички відбулося в Стародавній Греції. Найдавніша збережена скарбничка була створена у вигляді храму, у якому був наявний проріз для грошей на фронтоні (див. рис.).



Рис. Вигляд найдавнішої скарбнички у вигляді храму

Але вони мали вигляд не лише споруд. Населення африканських країн зберігало свої гроші у бамбукових трубках, які згодом використовували як подарунок.

На території країн давньої Європи та Азії популярні були глеки та кубушки. Остання відрізнялася від звичайного посуду тим, що мала досить вузьку шийку, через яку склалися монети (див. рис.). Досить часто після наповнення такого глека тоненьке горлечко заливали воском та ховали в надійному місці. Пізніше людство втратило потребу у використанні кубушок, адже карбовані гроші мали більші розміри та не поміщалися до посудини.





Рис. Кубушки країн давньої Європи та Азії

Скарбнички, які мають форму свинки, були поширені ще в середні віки (див. рис.). Традиційно такі свинки виготовляли з глини, щоб в майбутньому не виникало труднощів отримати відкладені гроші назад.

Найреалістичніша теорія використання скарбнички у формі свинки походить із середньовічної Англії. Саме там домашній посуд виготовляли з найдешевшої руди глини, яка мала назву ругг. Це слово подібне до ріг, яке в перекладі означає “свиня”. Горщики ругг jars слугували для зберігання як спецій, так і монет. Згодом гончарі припинили використовувати руду глину для виготовлення посуду і слово ругг зникло, залишилося лише ріг, а горщики для зберігання грошей почали називатися ріг jars. Їм почали надавати форму свинки, щоб буквально передати назву “свинні горщики”.



Рис. Скарбнички середніх віків у вигляді свинки



Питання до учнів:

Діти, чи знаєте ви символом чого є свинка?

Відповіді дітей.

У деяких країнах, наприклад у Німеччині, свинка-скарбничка є символом добробуту, яке з'явилося завдяки заощадженням та стимулу до накопичення. Свинку часто зображують в рекламі чи на постах, коли хочуть підкреслити вигідну пропозицію, зниження цін. Для виготовлення скарбничок також використовували зображення інших тварин: собака символізував захист коштів, сова – розумне використання грошей, а білка – швидке їхнє обертання.

Цікаве



Перші скарбнички були переважно одноразовими, щоб дістати із них гроші, їх розбивали. Тільки з часом почали робити скарбнички для багаторазового використання.

Питання III. Ощадливе споживання

Питання до учнів:

Виходячи з кімнати, ви вимикаєте світло? Чистячи зранку зуби, ви вмикаєте воду на повну або ощадливо використовуєте її?

Відповіді дітей.

Насправді ми щодня, не задумуючись над цим, споживаємо електроенергію, воду чи купуємо продукти в магазині. Як ми себе поводимо: чи ощадливі ми чи марнотратні? Чи залишаються у нас зіпсовані продукти в холодильнику, які ми викинемо на смітник? Чи купуємо ми нові аналогічні речі (одяг та іграшки), коли в нас вже є таких декілька? Вмикаємо воду з крана на повну чи регулюємо натиск води? Залишаємо світло горіти в усіх кімнатах чи вимикаємо його, коли виходимо з кімнати?

Ось це і є показник нашої ощадливості чи марнотратства.





Тож під ощадливим споживанням розуміється бережне, економне ставлення до речей, електроенергії, продуктів харчування, одягу тощо.

Основними правилами економії електроенергії є:

- вимикайте світло, коли нікого немає в кімнаті;
- користуйтеся енергозберігаючими лампочками;
- за можливості встановлюйте датчики руху, вони допоможуть заощадити електроенергію, коли вона не потрібна;
- встановлюйте режим очікування на комп'ютері, якщо ви не користуєтесь ним вдень, але на ніч обов'язково його вимикайте;
- не залишайте телефони увімкненими в зарядній пристрій довше, ніж до повного зарядження;
- холодильник та морозильник краще тримати без льоду та снігу та стежити за тим, щоб дверцята були щільно закриті.

Дотримуйтесь таких правил економії водопостачання:

- вчасно лагодьте несправну сантехніку, перевіряйте несправність кранів з яких тече вода. Втрата невеликих капель води призводить до значних витрат на їхню оплату;
- використовуйте душ, а не ванну. Під час прийому ванни ви витрачаєте у п'ятеро більше води, ніж при прийомі душу;
- не користуйтеся проточною водою при митті посуду, закривайте кран між ополіскуванням посуду;
- закривайте кран, коли чистите зуби, а для полоскання рота використовуйте воду зі склянки;

Важливо також заощаджувати продукти харчування – не купуйте більше, ніж зможете спожити. Не використані продукти часто опиняються на смітнику.

Наведені правила корисні як для дорослих, так і для дітей, адже важливо піклуватися про планету ще з дитинства.





Питання IV. П'ять рекомендацій для заощаджень

Щоб заощаджувати, з легкістю дотримуйтесь п'ять простих рекомендацій.

Рекомендація 1. Складайте бюджет

Щомісяця ведіть сімейний бюджет. Записуйте у зручний для вас спосіб усі доходи та витрати. Окремо попрацюйте з витратами, розділіть їх на категорії: житло, харчування, одяг та взуття, здоров'я, транспорт, освіта, відпочинок та задоволення, кредити.

У кінці місяця підбийте підсумок – де ви витрачаєте найбільше та які витрати можна скоротити.

До речі, планувати бюджет рекомендовано також на рік, щоб мати можливість рівномірно розподілити фінансове навантаження: наприклад, заощадити на відпустку, купівлю зимового одягу та взуття або придбати річний абонемент в спортзал. Одразу знайти кошти на таку велику покупку може бути складно, але це набагато простіше, якщо відкладати кошти щомісяця.

Рекомендація 2. Спробуйте принцип планування бюджету 50-30-20

Для складання бюджету родини на наступний місяць спробуйте запланувати витрати за схемою:

- 50% – необхідні витрати. Це витрати на наші потреби, тобто без яких неможливо обійтись: на проживання, харчування, одяг, здоров'я, навчання тощо.
- 30% – спонтанні витрати або емоційні витрати. До цієї категорії належать витрати на наші бажання – відпочинок, хоббі, подарунки, зустрічі з друзями тощо.
- 20% – на заощадження. Це і довгострокові заощадження на купівлю власного житла та пенсійні заощадження, страхові послуги, формування фінансової подушки безпеки та на придбання різних речей.

Звісно, у кожній родини бюджет буде відрізнятись, все ж експерти рекомендують відкладати щонайменше 10% від суми будь-якого доходу. Це потрібно робити одразу, коли ви отримуєте гроші, а не в кінці місяця, коли грошей вже не лишається.





Рекомендація 3. Створіть фінансову подушку безпеки

Починати заощаджувати варто із визначення фінансових цілей. Наприклад, купівля бажаної речі, відпустка з родиною, навчання в університеті чи кошти на весілля або власну справу.

Однією з першочергових фінансових цілей для родини є створення подушки фінансової безпеки. Це сума заощаджень, які дозволяють родині оплачувати усі витрати упродовж 6–12 місяців. Такі кошти необхідно мати, щоб убезпечити себе та свою родину на випадок втрати доходів через несприятливі економічні умови, звільнення з роботи, хворобу тощо. Ці кошти потрібно берегти та примножувати.

До речі, держава також має таку фінансову подушку – це золото-валютні резерви.

Рекомендація 4. Уникайте спонтанних покупок, ходіть до магазину зі списком

Плануйте свої витрати завчасно. Не ходіть до магазину без чіткого списку. Не записавши товари, які вам дійсно потрібні, ви можете купити багато зайвого. через яскраву рекламу, знижки та інші маркетингові хитрощі продавців.

Рекомендація 5. Обдумуйте емоційну покупку упродовж 24 годин

Уникайте придбання необдуманих дорогих речей. Зачекайте 24 (а ще краще – 72) години перед покупкою такого товару. Якщо після цього ви ще так само відчуваєте потребу у цій покупці, тоді можете купувати.



Контрольні запитання

1. Під “заощадженнями” розуміють?
2. Коли святкується День заощаджень?
3. Який різновид скарбничок є найпопулярнішим?
4. Що означає ощадливе споживання?
5. Які існують основні рекомендації для заощаджень?

Додаткові завдання

1. Запропонувати учням виготовити свинку-скарбничку власноруч (матеріали покрокової інструкції [за посиланням](#)).
2. Запропонувати учням виготовити гаманець власноруч (матеріали покрокової інструкції [за посиланням](#)).
3. Запропонувати учням виготовити банкноту власноруч (матеріали покрокової інструкції [за посиланням](#)).
4. Запропонувати школярам приєднатися до флешмобу “На що я збираю гроші” (правила флешмобу ви можете знайти на сторінці в [Facebook](#)).

Електронне навчальне видання
План-конспект присвячений святкуванню
Всесвітнього дня заощаджень

Укладачі: Сидоренко Тетяна, Ролік Вікторія
Художнє оформлення: Святенко Анна
Літературний редактор: Луциков Євген
Жовтень 2021 рік

Національний банк України
01601 м. Київ
вул. Інститутська, 9
<https://bank.gov.ua/>

Відгуки, пропозиції та зауваження
надсилайте на електронну адресу: finlit@bank.gov.ua

